

ทวี อินสุระ 2552: อนุกรมวิธานและลักษณะนิเวศบางประการของพรรณไม้สกุลการเวก ในประเทศไทย ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วนศาสตร์) สาขาชีววิทยาป่าไม้ ภาควิชาชีววิทยาป่าไม้ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชาญ เอียดทอง, Dr.Arg. 118 หน้า

การศึกษานุกรมวิธานของพรรณไม้สกุล *Artabotrys* R.Br. (ANNONACEAE) ใน ประเทศไทย โดยการสำรวจและเก็บตัวอย่างพรรณไม้ทั่วทุกภาคในประเทศไทย ศึกษาและบันทึก ลักษณะสัณฐานและลักษณะนิเวศบางประการที่เป็นประโยชน์ในการจำแนกและจัดรูปวิธานในระดับชนิด โดยพิจารณาจากลักษณะสัณฐานของส่วนประกอบของดอกเป็นหลัก ประกอบกับคำบรรยาย ภาพถ่าย ภาพวาดลายเส้น และตรวจสอบตัวอย่างพรรณไม้กับเอกสารอ้างอิง รวมทั้ง เทียบเคียงกับตัวอย่างพรรณไม้อ้างอิงในหอพรรณไม้และพิพิธภัณฑ์พืชต่าง ๆ และตรวจความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ

การศึกษากลับนี้พบพรรณไม้สกุล *Artabotrys* R.Br. 15 ชนิด ได้แก่ *A. brevipes* Craib (การเวกหน้าง) *A. burmanicus* A.DC. (นมชะนี) *A. grandifolius* King (การเวกใบใหญ่) *A. harmandii* Finet & Gagnep. (นมจ้าว) *A. hexapetalus* (L.f.) Bhandari (กระดังงาจีน) *A. multiflorus* C.E.C.Fisch. (การเวกช่อ) *A. oblanceolatus* Craib (ฮอก) *A. siamensis* Miq. (การเวก) *A. spinosus* Craib (นาวน้ำ) *A. suaveolens* Blume (กำย) และ *A. vanprukii* Craib (สะบันงาเครือ) และเป็นการ รายงานพบใหม่ในประเทศไทย 4 ชนิดคือ *A. aereus* Ast (การเวกกระ) *A. blumei* Hook. f. & Thomson (การเวกแดง) *A. havilandii* Ridl. (การเวกใบมันบาลา) และ *A. sumatranus* Miq. (การเวกสุมาตรา) จากจำนวนดังกล่าวพรรณไม้สกุล *Artabotrys* R.Br. มีนิเวศกระจายพันธุ์พบใน ป่าดิบชื้น 4 ชนิด ป่าเบญจพรรณและป่าดิบแล้ง 3 ชนิด ป่าดิบแล้ง 2 ชนิด สังกมพิชรมน้ำ 2 ชนิด ป่าดิบเขา 2 ชนิด ป่าดิบชื้นและป่าพรุ 1 ชนิด และเป็นชนิดต่างประเทศนำเข้ามาปลูกพบทั่วทุก ภาค 1 ชนิด สถานภาพพรรณไม้สกุลการเวกมีชนิดที่จัดอยู่ในกลุ่มที่ใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง มี 4 ชนิด คือการเวกสุมาตรา การเวกหน้าง การเวกกระและสะบันงาเครือ กลุ่มที่มีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ มี 7 ชนิด คือ การเวกใบมันบาลา การเวกใบใหญ่ การเวกแดง นาวน้ำ การเวกช่อ ฮอกและนมจ้าว กลุ่มที่ ใกล้ถูกคุกคามมี 3 ชนิด คือ การเวก นมชะนี กำย และกลุ่มที่ไม่อยู่ในภาวะถูกคุกคามมี 1 ชนิด คือ กระดังงาจีน

Thawee Insura 2009: Systematics and some Ecological Characteristics of *Artabotrys* R.Br. (ANNONACEAE) in Thailand. Master of Science (Forestry), Major Field: Forest Biology, Department of Forest Biology. Thesis Advisor: Assistant Professor Wichan Eiadthong, Dr.Arg. 118 pages.

The systematics of *Artabotrys* R.Br. (ANNONACEAE) in Thailand was conducted by surveying and specimen collection from natural habitats in different parts of Thailand. The morphological characteristics and some ecological data were undertaken and including description, photographs, illustration and proving by botanists. The voucher specimens were identified and compared with herbarium specimens deposited in several herbaria in Thailand.

Fifteen species were found in Thailand; *A. brevipes* Craib (Karawek Nang) *A. burmanicus* A.DC. (Nom Chanee) *A. grandifolius* King (Karawek Bai Yai) *A. harmandii* Finet & Gagnep. (Nom Ngua) *A. hexapetalus* (L.f.) Bhandari (Kradang Nga Cheen) *A. multiflorus* C.E.C.Fisch. (Karawek Chor) *A. oblanceolatus* Craib (Hok) *A. siamensis* Miq. (Karawek) *A. spinosus* Craib (Nao Nam) *A. suaveolens* Blume (Khaai) และ *A. vanprukii* Craib (Saban Nga Khrua) and whilst 4 species of *Artabotrys* are new records for Thailand; *A. aereus* Ast (Karawek Kra) *A. blumei* Hook. f. & Thomson (Karawek Daeng) *A. havilandii* Ridl. (Karawek Baiman Hala) and *A. sumatranus* Miq. (Karawek Sumatra). As for the ecological studies, 4 species are found in Moist evergreen forest, 3 species in both Mix deciduous forest and Dry evergreen forest, 2 species in Dry evergreen forest, 2 species in Riparian plant communities, 2 species in Lower montain evergreen forest, 1 species in both Moist evergreen forest and Peat swamp forest, and 1 exotic species which is cultivated in all parts of Thailand. The conservation status of the genus *Artabotrys* R.Br. in Thailand classified into 4 groups; 4 critically endangered species (*A. aereus*, *A. brevipes*, *A. sumatranus* and *A. vanprukii*), 7 vulnerable species (*A. blumei*, *A. grandifolius*, *A. harmandii*, *A. havilandii*, *A. multiflorus*, *A. oblanceolatus* and *A. spinosus*), 3 near threatened species (*A. burmanicus*, *A. siamensis* and *A. suaveolens*) and 1 least concern species (*A. hexapetalus*).